

**Dowody
w postępowaniu
cywilnym. System
Postępowania
Cywilnego. Tom 2**

Spis treści

Przedmowa	XXI
Wykaz skrótów	XXIII
Część I. Zagadnienia systemowe	1
Rozdział 1. Metodologiczne podstawy teorii dowodów i prawa dowodowego	3
1.1. Prawo do dowodu	20
1.1.1. Konstytucyjne i konwencyjne uwarunkowania prawa do dowodu	20
1.1.2. Realizacja prawa do dowodu.....	34
1.1.3. Ograniczenia w realizacji prawa do dowodu.....	39
1.2. Istota prawa dowodowego i postępowania dowodowego w ujęciu systemowym....	46
1.2.1. Prawo dowodowe w poglądach doktryny i w poszczególnych teoriach	46
1.2.2. Historyczny aspekt rozwoju prawa dowodowego	61
1.2.3. Filozoficzne podstawy prawa dowodowego.....	68
1.2.4. Postępowanie dowodowe w ujęciu systemowym.....	70
1.2.5. Pojęcie „faktu” w ujęciu teoretycznoprawnym. Fakt jako przedmiot poznania sądowego.....	76
1.2.6. Znaczenie dowodów dla prawa procesowego cywilnego	83
1.2.7. Pojęcie dowodu	89
1.2.7.1. Uwagi wprowadzające.....	89
1.2.7.2. Dowód w psychologii.....	91
1.2.7.3. Dowód na gruncie logiki (pojęcie dowodu w znaczeniu logicznym).....	91
1.2.7.4. Dowód w doktrynie prawa karnego procesowego	95
1.2.7.5. Dowód w doktrynie prawa administracyjnego procesowego.....	97
1.2.7.6. Dowód w doktrynie prawa procesowego cywilnego.....	99
1.2.8. Podział dowodów	102
1.2.9. Zasada wspólności dowodów	105
1.2.10. Zasada funkcjonalności (adekwatności) prawa dowodowego na tle innych postępowań (niezaliczanych do postępowań cywilnych).....	107
1.3. Przedmiot dowodu	110
1.3.1. Fakty	110
1.3.2. Zasady doświadczenia	112
1.3.3. Zwyczaj oraz prawo zwyczajowe.....	112
1.3.4. Normy techniczne, taryfowe i prawo zwyczajowe.....	113
1.3.5. Prawo obce	113
1.3.5.1. Charakter prawa obcego w postępowaniu cywilnym	113
1.3.5.2. Traktowanie prawa obcego w sądowym postępowaniu cywilnym. Stwierdzenie treści prawa obcego a dowodzenie	118
1.3.5.3. Charakter stwierdzenia treści prawa obcego	122
1.3.5.4. Treść i zakres obowiązku stwierdzenia treści prawa obcego	126

1.3.5.5. Stwierdzenie treści prawa obcego a zasady procesowe dotyczące podstawy prawnej rozstrzygnięcia.....	129
1.3.5.6. Rola sądu i stron albo uczestników postępowania w stwierdzeniu treści prawa obcego	134
1.3.5.7. Środki służące stwierdzeniu treści prawa obcego	136
1.3.5.7.1. Sposoby służące stwierdzeniu treści prawa obcego	136
1.3.5.7.2. Opinia biegłego.....	137
1.3.5.7.3. Informacja MS o treści prawa obcego.....	143
1.3.5.7.4. Konwencja londyńska.....	145
1.3.5.7.5. ESS w sprawach cywilnych i handlowych.....	152
1.3.5.7.6. Bilateralne umowy międzynarodowe	154
1.3.5.7.7. Pozostałe środki, w tym środki o charakterze nieformalnym.....	158
1.3.5.7.8. Środki służące stwierdzeniu treści prawa obcego a koszty postępowania.....	161
1.3.5.7.9. Niemożność stwierdzenia treści prawa obcego.....	166
1.4. Ograniczenia w badaniu faktów w postępowaniu dowodowym. Rodzaje ograniczeń – założenia ogólne.....	167
1.4.1. Ograniczenia w badaniu faktów	167
1.4.2. Fakty notoryczne	170
1.4.3. Fakty znane sądowi urzędowo.....	172
1.4.4. Fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	174
1.4.5. Fakty przyznane w toku postępowania.....	175
1.4.6. Fakty nieobjęte oświadczeniem.....	177
1.4.7. Domniemania faktyczne.....	178
1.5. Istota domniemań prawnych (<i>praesumptio iuris</i>).....	182
1.5.1. Uwagi wstępne	182
1.5.2. Pojęcie domniemań prawnych.....	186
1.5.3. Konstrukcja domniemania prawnego	193
1.5.4. Funkcje domniemań prawnych.....	200
1.5.5. Podział domniemań prawnych	203
1.5.5.1. Domniemania materialne i formalne	203
1.5.5.2. Domniemania prawne faktu i prawa.....	206
1.5.5.3. Domniemania wzruszalne i niewzruszalne.....	210
1.5.5.4. Domniemania wiarygodności	214
1.5.6. Obalenie domniemania prawnego	217
1.6. Istota domniemań faktycznych (<i>praesumptio hominis, praesumptio facti</i>).....	226
1.6.1. Pojęcie domniemania faktycznego.....	226
1.6.2. Zakres stosowania domniemania faktycznego	228
1.6.3. Przesłanki zastosowania	230
1.6.4. Wzruszenie domniemania faktycznego	231
1.6.5. Domniemania faktyczne a dowód <i>prima facie</i>	232
1.6.6. Poszczególne przypadki zastosowania domniemania faktycznego	234
1.7. Istota i znaczenie dowodu <i>prima facie</i>	236
1.7.1. Dowód z pierwszego wejrzenia jako forma dowodzenia pośredniego	236
1.7.2. Istota dowodu z pierwszego wejrzenia.....	239
1.7.3. Znaczenie pojęcia „ <i>prima facie</i> ” w odniesieniu do sprawy <i>prima facie</i> i dowodu <i>prima facie</i>	240
1.7.4. Geneza pojęcia dowód <i>prima facie</i> . Dowód poszlakowy	241
1.7.5. Rozwój instytucji dowodu <i>prima facie, res ipsa loquitur</i>	242

1.7.6. Dowód <i>prima facie</i> w polskiej nauce prawa i judykaturze	245
1.7.7. Funkcje dowodu <i>prima facie</i>	247
1.7.8. Podsumowanie.....	248
1.8. Istota faktów powszechnie znanych	249
1.8.1. Fakty powszechne znane – pojęcie i zakres	249
1.8.2. Cel wprowadzenia regulacji dotyczącej faktów powszechnie znanych	252
1.8.3. Znaczenie faktów powszechnie znanych.....	254
1.8.4. Uwzględnianie faktów powszechnie znanych przez sąd z urzędu	255
1.8.5. Fakty powszechnie znane a fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna.....	257
1.9. Istota faktów znanych sądowni z urzędu	260
1.9.1. Fakty znane z urzędu – pojęcie i zakres	260
1.9.2. Cel wprowadzenia regulacji dotyczącej faktów znanych sądowni	262
1.9.3. Obowiązek poinformowania o faktach znanych sądowni z urzędu	262
1.9.4. Uwzględnienie faktów znanych sądowni z urzędu na wniosek stron	266
1.9.5. Fakty znane sądowni z urzędu a fakty, o których informacja jest powszechnie dostępna	267
1.10. Istota przyznania (<i>confessio</i>)	268
1.10.1. Regulacja ustawowa i przedmiot przyznania.....	268
1.10.2. Natura prawna przyznania	280
1.10.3. Przyznanie stron procesowych jako czynność symetryczna.....	289
1.10.4. Przyznanie w przypadku współuczestnictwa procesowego.....	289
1.10.5. Pełnomocnictwo do dokonania przyznania	293
1.10.6. Moment dokonania przyznania przez stronę. Przyznanie antycypacyjne	294
1.10.7. Przyznanie pozasądowe	295
1.10.8. Przyznanie kwalifikowane	297
1.10.9. Fakty niezaprzeczone (art. 230 KPC). Pytanie o zasadność wyróżniania tzw. przyznania milczącego (dorzumianego).....	300
1.11. Istota uprawdopodobnienia.....	303
1.11.1. Funkcja uprawdopodobnienia	303
1.11.2. Uprawdopodobnienie a prawdopodobieństwo.....	304
1.11.3. Funkcja uprawdopodobnienia w postępowaniu cywilnym.....	305
1.11.4. Uprawdopodobnienie wg stanowisk wyrażanych w judykaturze.....	308
1.11.5. Wykorzystanie instytucji uprawdopodobnienia w kwestiach incydentalnych	309
1.11.5.1. Uwagi wprowadzające.....	309
1.11.5.2. Wyłączenie sędziego.....	310
1.11.5.3. Przywrócenie terminu	310
1.11.5.4. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.....	311
1.11.6. Uprawdopodobnienie w postępowaniu zabezpieczającym.....	311
1.12. Nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	314
1.12.1. Istota nadużycia prawa procesowego cywilnego w założeniach ogólnych.....	314
1.12.2. Realizacja prawa do dowodu a nadużycie prawa procesowego	320
1.12.3. Przejawy nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	322
1.12.3.1. Uwagi wprowadzające.....	322

1.12.3.2. Zgłaszanie wniosków dowodowych celem wywołania obstrukcji procesowej	323
1.12.3.3. Zgłaszanie wniosków dowodowych w przedmiocie dowodów niedopuszczalnych z mocy ustawy lub niedających się w ogóle przeprowadzić	325
1.12.3.4. Zgłaszanie wniosków dowodowych co do faktów objętych tajemnicą zawodową przez wykwalifikowanych pełnomocników	327
1.12.3.5. Zgłaszanie wniosków dowodowych dotyczących fałszywych dowodów	331
1.12.3.6. Zaprzeczanie prawdziwości dokumentu urzędowego lub prywatnego w złej wierze lub lekkomyślnie (art. 252 i 253 KPC w zw. z art. 255 KPC)	333
1.12.3.7. Podstępne działanie stron (pełnomocników) w celu uniemożliwienia przeprowadzenia dowodu	333
1.12.3.8. Multiplikowanie wniosków dowodowych w celu pozyskania informacji o istnieniu lub treści środków dowodowych potrzebnych w innej sprawie jako przejaw upozorowanego postępowania dowodowego	334
1.12.3.9. Problem kwalifikacji dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) jako przejaw nadużycia prawa procesowego ..	337
1.12.3.9.1. Uwagi wprowadzające	337
1.12.3.9.2. Pozyskanie dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) a kwestia wnioskowania o ich przeprowadzenie w sądowym postępowaniu cywilnym	338
1.12.3.9.3. Koncepcja wyłączenia dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) jako reguła obowiązująca w prawie procesowym cywilnym	345
1.12.3.9.4. Koncepcja kontratytu pozaustawowego (procesowego) jako sposób na wyłączenie bezprawności w odniesieniu do dowodów sprzecznych z prawem	352
1.12.3.9.5. Umowa dowodowa a dowody sprzeczne z prawem (bezprawne)	357
1.12.3.9.6. Eliminacja dowodów sprzecznych z prawem (bezprawnych) z postępowania sądowego	358
1.12.3.10. Zasada tzw. czystych rąk a nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	362
1.12.4. Skutki nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	364
1.12.4.1. Uwagi wprowadzające	364
1.12.4.2. Pozbawienie (ubezskutecznienie) skuteczności czynności procesowych (wniosków dowodowych) stanowiących przejaw nadużycia prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	364
1.12.4.3. Sankcje za nadużycie prawa procesowego w postępowaniu dowodowym	366
Rozdział 2. Ciężar dowodu	371
2.1. Istota i funkcje ciężaru dowodzenia	373
2.2. Ciężar dowodu w znaczeniu materialnym i formalnym	378
2.3. Ciężar przytoczenia okoliczności faktycznych (<i>onus proferendi</i>)	383

2.4. Ciężary procesowe.....	386
2.5. Rozkład ciężaru dowodu.....	389
2.6. Odstępstwa od reguły ciężaru dowodu	394
2.6.1. Uwagi wstępne	394
2.6.2. Domniemania prawne.....	394
2.6.3. Zwrot „chyba że”.....	398
2.6.4. Domniemania faktyczne.....	399
2.6.5. Dowód <i>prima facie</i>	402
2.6.6. „Przerzucenie” ciężaru dowodu	405
2.7. Przynależność ciężaru dowodu do prawa materialnego i procesowego	408
Rozdział 3. Stopień (standard) dowodu w postępowaniu cywilnym	413
3.1. Uwagi terminologiczne.....	415
3.2. Stopień dowodu w krajach systemu <i>civil law</i>	417
3.3. Podsumowanie	421
3.4. Stopień dowodu w krajach systemu <i>common law</i>	422
3.5. Stopień dowodu w polskim systemie prawnym	424
3.6. Uprawdopodobnienie.....	426
3.7. Obniżenie stopnia dowodu.....	429
3.8. Postulaty <i>de lege ferenda</i>	431
Rozdział 4. Pojęcie dowodów bezprawnych (nielegalnych, sprzecznych z prawem)...	433
4.1. Pojęcie dowodów bezprawnych	439
4.1.1. Problem definicji dowodu bezprawnego	439
4.1.2. Dowód bezprawny w prawie karnym procesowym	442
4.1.3. Dowód bezprawny w postępowaniu administracyjnym.....	443
4.2. Zagadnienie przeprowadzania dowodów bezprawnych w postępowaniu cywilnym w świetle poglądów doktryny i judykatury	444
4.2.1. Poglądy doktrynalne.....	444
4.2.2. Poglądy orzecznicze	451
4.2.3. Problematyka dowodu bezprawnego w orzecznictwie ETPC	456
4.2.4. Problematyka dowodu bezprawnego w orzecznictwie TSUE.....	461
4.3. Pojęcie dowodu bezprawnego – stanowisko własne	462
4.4. Podział dowodów bezprawnych	468
4.4.1. Dowód uzyskany sprzecznie z normami chroniącymi prawa człowieka ...	468
4.4.1.1. Uwagi wprowadzające.....	468
4.4.1.2. Dowód bezpośrednio naruszający godność ludzką	472
4.4.1.3. Dowód pośrednio naruszający godność ludzką (ingerujący w prawo do prywatności)	474
4.4.2. Dowód uzyskany sprzecznie z normami prawa procesowego	486
4.4.3. Dowód uzyskany sprzecznie z normami etycznymi (moralnymi)	489
4.5. Granice dopuszczalności dowodu bezprawnego	492
4.5.1. Uwagi wprowadzające.....	492
4.5.2. Dopuszczalność dowodu bezprawnego a gwarancje rzetelnego procesu... ..	496
4.5.3. Znaczenie zasady proporcjonalności w ustaleniu granic dopuszczalności dowodu bezprawnego	503
4.5.3.1. Uwagi wprowadzające.....	503
4.5.3.2. Rola zasady proporcjonalności w systemie prawa	505

4.5.3.3. Zasada proporcjonalności jako narzędzie przydatne do ustalenia granic dopuszczalności dowodu bezprawnego.....	511
4.5.4. Koncepcja dopuszczalności dowodu bezprawnego.....	517
4.6. Eliminacja dowodu bezprawnego z postępowania cywilnego	527
4.7. Dowód bezprawny w postępowaniu arbitrażowym	536
4.8. Dowód bezprawny w ujęciu porównawczoprawnym	539
4.8.1. Uwagi wprowadzające.....	539
4.8.2. Dowód bezprawny w wybranych systemach prawa stanowionego	540
4.8.3. Dowód bezprawny w wybranych systemach <i>common law</i>	551
Rozdział 5. Umowy dowodowe.....	557
5.1. Pojęcie i przedmiot umowy dowodowej.....	563
5.1.1. Pojęcie i przedmiot umowy dowodowej w nauce polskiego prawa procesowego cywilnego	563
5.1.2. Problematyka umów dowodowych w obcej nauce prawa.....	564
5.2. Zakres dopuszczalności zawarcia umowy dowodowej w prawie polskim.....	574
5.2.1. Dopuszczalność umowy dowodowej w postępowaniu przed SPol	574
5.2.2. Umowa dowodowa w przepisach regulujących sądowe postępowanie cywilne	576
5.2.3. Inne formy współdziałania stron w zakresie postępowania dowodowego....	580
5.2.4. Dopuszczalność zawierania umów dowodowych w zakresie nieuregulowanym wyraźnymi przepisami prawnymi	582
5.2.4.1. Poglądy przedstawicieli nauki w kwestii dopuszczalności umów dowodowych.....	582
5.2.4.2. Wnioski w zakresie dopuszczalności i procesowego znaczenia umów dowodowych zawieranych bez wyraźnego oparcia normatywnego	586
5.3. Umowy dowodowe a zasady postępowania cywilnego.....	594
5.3.1. Naczelne zasady wymiaru sprawiedliwości	594
5.3.2. Zasada kontrydiktoryjności i dyspozycyjności	596
5.3.3. Zasada równości stron	598
5.3.4. Zasada swobodnej oceny dowodów	599
5.3.5. Umowa dowodowa a poznanie prawdy.....	600
5.4. Charakter prawny umowy dowodowej.....	602
5.4.1. Uwagi wstępne	602
5.4.2. Umowa dowodowa a czynności procesowe	603
5.4.3. Umowa dowodowa a umowy procesowe.....	612
5.4.3.1. Pojęcie i cechy umów procesowych.....	612
5.4.3.2. Charakter prawny umowy dowodowej jako umowy procesowej...	615
5.4.4. Wnioski w zakresie natury prawnej umów dowodowych.....	618
5.5. Wymogi co do formy umowy dowodowej	620
5.5.1. Forma umowy dowodowej.....	620
5.5.2. Zawarcie umowy dowodowej przez pełnomocnika	622
5.6. Treść umowy dowodowej.....	623
5.6.1. Przedmiot umowy dowodowej w postępowaniu w sprawach gospodarczych	623
5.6.2. Treść innych umów dowodowych	628
5.7. Procesowa skuteczność umowy dowodowej	637

5.7.1. Procesowe skutki umowy dowodowej w postępowaniu w sprawach gospodarczych	637
5.7.1.1. Pominięcie dowodu objętego umownym wyłączeniem	637
5.7.1.2. Sposoby ustalenia faktów, które miałyby zostać wykazane dowodami wyłączonymi przez umowę dowodową.....	638
5.7.1.3. Znaczenie chwili powołania się na umowę dowodową przed sądem.....	642
5.7.1.4. Nieważność lub bezskuteczność umowy dowodowej.....	643
5.7.2. Skutki umów dowodowych zawieranych w innych postępowaniach sądowych.....	645
Rozdział 6. Zasady postępowania cywilnego a postępowanie dowodowe.....	649
6.1. Pojęcie, klasyfikacja i znaczenie zasad prawa, zasad postępowania cywilnego, zasad dotyczących ustalania stanów faktycznych, zasad postępowania dowodowego oraz zasad dotyczących postępowania dowodowego w postępowaniu cywilnym.....	662
6.1.1. Wprowadzenie	662
6.1.2. Pojęcie zasad prawa, zasad postępowania cywilnego, zasad dotyczących ustalania stanów faktycznych, zasad postępowania dowodowego, zasad dotyczących postępowania dowodowego.....	664
6.1.2.1. Pojęcie i klasyfikacja zasad prawa.....	664
6.1.2.2. Pojęcie i katalog zasad postępowania cywilnego	672
6.1.2.3. Pojęcie zasad dotyczących ustalania stanów faktycznych.....	678
6.1.2.4. Zasady postępowania dowodowego a zasady dotyczące postępowania dowodowego (zasady procesowe związane z postępowaniem dowodowym)	680
6.1.2.5. Znaczenie zasad postępowania cywilnego w postępowaniu dowodowym.....	684
6.2. Zasada bezpośredniości	685
6.2.1. Uwagi ogólne.....	685
6.2.2. Rys historyczny i aktualne podstawy obowiązywania zasady bezpośredniości	686
6.2.3. Pojęcie i znaczenie zasady bezpośredniości.....	687
6.2.4. Wyjątki od zasady bezpośredniości.....	691
6.2.5. Wpływ nowoczesnych technologii na rozumienie i znaczenie zasady bezpośredniości	710
6.2.6. Skutki naruszenia zasady bezpośredniości.....	715
6.3. Zasada swobodnej oceny dowodów	715
6.3.1. Uwagi ogólne.....	715
6.3.2. Rys historyczny	716
6.3.3. Teorie (systemy) oceny dowodów.....	718
6.3.3.1. Wprowadzenie	718
6.3.3.2. Teoria prawnej oceny dowodów.....	718
6.3.3.3. Teoria wolnej oceny dowodów.....	721
6.3.3.4. Teoria swobodnej oceny dowodów i jej obowiązywanie w polskim postępowaniu cywilnym	722
6.3.4. Czynniki brane pod uwagę przy dokonywaniu swobodnej oceny dowodów	729
6.3.5. Ocena wiarygodności wybranych dowodów.....	734
6.3.6. Wyjątki od zasady swobodnej oceny dowodów.....	747

6.3.7. Odmowa przedstawienia dowodu lub stawianie innych przeszkód przez stronę w przeprowadzeniu dowodu	752
6.3.8. Przykładowe sposoby naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów	753
6.3.9. Skutki naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów	754
6.4. Zasada ustności	758
6.4.1. Uwagi ogólne	758
6.4.2. Rys historyczny	759
6.4.3. Zasada ustności a postępowanie dowodowe w świetle aktualnych regulacji prawnych	760
6.4.4. Wyjątki od zasady ustności w postępowaniu dowodowym	762
6.5. Zasada kontradycyjności	769
6.5.1. Zagadnienia ogólne	769
6.5.2. Rys historyczny	771
6.5.3. Zasada kontradycyjności a postępowanie dowodowe w świetle aktualnych regulacji KPC	775
6.5.4. Wyjątki od zasady kontradycyjności	779
6.6. Zasada koncentracji materiału procesowego	787
6.6.1. Uwagi ogólne	787
6.6.2. Rys historyczny	790
6.6.3. Zasada koncentracji materiału procesowego w aktualnych regulacjach KPC	793
6.7. Zasada prawdy	820
6.7.1. Zagadnienia ogólne	820
6.7.2. Rys historyczny	821
6.7.3. Zasada prawdy w aktualnych regulacjach prawnych	824
6.8. Zasada równości	831
6.8.1. Uwagi ogólne i historyczne	831
6.8.2. Zasada równości a postępowanie dowodowe	833
6.9. Zasada kierownictwa sędziowskiego	838
6.10. Zasada formalizmu procesowego	839
6.11. Zasada dyspozycyjności	841
6.11.1. Uwagi ogólne	841
6.11.2. Rys historyczny	842
6.11.3. Rodzaje dyspozycyjności	844
6.11.4. Wyjątki od zasady dyspozycyjności na rzecz zasady oficjalności	846
Rozdział 7. Postępowanie dowodowe	849
7.1. Przebieg postępowania dowodowego	851
7.1.1. Istota postępowania dowodowego	851
7.1.2. Organ prowadzący postępowanie dowodowe	852
7.1.3. Bezpośrednie przeprowadzanie dowodów. Wykorzystanie dowodów przeprowadzonych w innym postępowaniu	853
7.1.4. Pomoc prawna przy przeprowadzeniu dowodów	857
7.1.5. Przeprowadzenie dowodu przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających dokonanie tej czynności na odległość	859
7.1.6. Udział stron w postępowaniu dowodowym	860
7.1.7. Powtórzenie lub uzupełnienie postępowania dowodowego, zmiana lub uchylene postanowień dowodowych	861
7.1.8. Obowiązek starania o stawiennictwo świadka. Odebranie przyrzeczenia ..	865

7.2. Wniosek dowodowy	866
7.3. Postanowienie dowodowe. Dopuszczenie lub pominięcie dowodu	869
7.3.1. Postanowienie dowodowe – uwagi ogólne.....	869
7.3.2. Dopuszczenie dowodu.....	870
7.3.2.1. Postanowienie o dopuszczeniu dowodu	870
7.3.2.2. Dopuszczenie dowodu bez wydania odrębnego postanowienia...	872
7.3.2.3. Dopuszczenie dowodu z urzędu	872
7.3.2.4. Pominięcie dowodu	874
7.3.2.5. Zmiana postanowień dowodowych	877
7.4. Wyjawienie lub wydanie środka dowodowego	878
7.5. Odpowiednie stosowanie przepisów o postępowaniu dowodowym w innych rodzajach postępowań cywilnych uregulowanych w KPC.....	880
Rozdział 8. Zabezpieczenie dowodów (art. 310–315 KPC) oraz zabezpieczenie środka dowodowego (art. 479⁹⁶–479¹¹¹ KPC) w postępowaniu cywilnym.....	883
8.1. Uwagi wprowadzające	887
8.2. Zabezpieczenie dowodów na podstawie art. 310–315 KPC (<i>probatio in perpetuam memoriam</i>).....	890
8.2.1. Zabezpieczenie dowodów na podstawie art. 330 KPC ³² (prototyp dla instytucji zabezpieczenia dowodów, o jakiej jest mowa w art. 310–315 KPC)	890
8.2.2. Zabezpieczenie dowodów jako instytucja prewencyjna	892
8.2.3. Przesłanki zabezpieczenia dowodów z art. 310–315 KPC	896
8.2.4. Środki dowodowe podlegające zabezpieczeniu na podstawie art. 310–315 KPC.....	898
8.2.5. Zabezpieczenia dowodów jako czynność <i>in futurum</i>	899
8.2.6. Postępowanie cywilne w przedmiocie zabezpieczenia dowodów	906
8.2.7. Przeprowadzenie dowodów w ramach zabezpieczenia dowodów	907
8.2.8. Zabezpieczenie dowodów jako możliwość wybadania zasadności wszczęcia postępowania co do istoty	909
8.2.9. Zabezpieczenie dowodów jako czynność sądowej pomocy prawnej	910
8.2.10. Właściwość sądu w postępowaniu w przedmiocie zabezpieczenia dowodów	911
8.2.11. Zabezpieczenie dowodów jako pośredni efekt zastosowania innych instytucji	911
8.2.12. Zabezpieczenie dowodów niezbędnych do dochodzenia roszczeń za granicą	912
8.3. Zabezpieczenie środka dowodowego w sprawach własności intelektualnej (art. 479 ⁹⁶ –479 ¹¹¹ KPC).....	912
8.3.1. Zabezpieczenie środka dowodowego jako unijny środek procesowy ...	912
8.3.2. Funkcja i cel instytucji zabezpieczenia środka dowodowego	917
8.3.3. Zabezpieczenie środka dowodowego jako środek tymczasowy, w tym zabezpieczający, odnoszący się do roszczenia, które ma być (lub już jest) dochodzone w postępowaniu co do istoty	919
8.3.4. Wniosek o zabezpieczenie środka dowodowego początkiem dochodzenia ochrony sądowej roszczenia przysługującego uprawnionemu	926
8.3.5. Zabezpieczenie środka dowodowego jako autonomiczna unijna instytucja. Uwagi wprowadzające	927

8.3.6.	Instytucja unormowana w art. 7 dyrektywy 2004/48/WE jako środek prawny inspirowany tradycją prawa angielskiego	929
8.3.7.	Instytucja unormowana w art. 7 dyrektywy 2004/48/WE jako środek prawny inspirowany francuską regulacją <i>saisie-contrefaçon</i>	932
8.3.8.	Różnice występujące pomiędzy <i>saisie-contrefaçon</i> a zarządzeniem <i>Anton Piller</i> z perspektywy art. 7 dyrektywy 2004/48/WE	936
8.3.9.	Uzyskanie informacji o faktach dotyczących dochodzonego roszczenia jako cel instytucji zabezpieczenia środka	937
8.3.10.	Przesłanki zabezpieczenia środka dowodowego (art. 479 ⁹⁸ KPC)	937
8.3.11.	Podmioty postępowania cywilnego w przedmiocie zabezpieczenia środka dowodowego	947
8.3.12.	Postępowanie w przedmiocie zabezpieczenia środka dowodowego	951
8.3.13.	Upadek zabezpieczenia środka dowodowego.....	955
8.3.14.	Nadużycie instytucji zabezpieczenia środka dowodowego	956
8.3.15.	Zabezpieczenie środka dowodowego a wyjawienie lub wydanie środka dowodowego (art. 479 ¹⁰⁶ –479 ¹¹¹ KPC w zw. z art. 6 dyrektywy 2004/48/WE).....	957
Rozdział 9.	Dowodzenie w postępowaniu arbitrażowym	963
9.1.	Wprowadzenie	967
9.2.	Zasady postępowania dowodowego przed SPol.....	968
9.2.1.	Obowiązki naczelnych zasad postępowania	968
9.2.2.	Zasada równości	969
9.2.3.	Zasada bezpośredniości	971
9.2.4.	Zasada swobodnej oceny dowodów	972
9.3.	Regulacja postępowania dowodowego przed sądem arbitrażowym. Autonomia woli stron	974
9.3.1.	Regulaminy arbitrażowe. RegPostDowIBA.....	974
9.3.2.	Sposób prowadzenia postępowania w razie braku postanowień regulaminu.....	976
9.3.3.	Umowy dowodowe.....	979
9.4.	Organizacja postępowania	985
9.4.1.	Harmonogram postępowania.....	985
9.4.2.	Koncentracja materiału procesowego.....	987
9.4.3.	Rozprawa dowodowa	990
9.5.	Przedstawienie i dopuszczenie dowodu.....	993
9.5.1.	Ciężar dowodu.....	993
9.5.2.	Wniosek dowodowy	995
9.5.3.	Postanowienie dowodowe	995
9.5.4.	Odmowa dopuszczenia dowodu	996
9.5.5.	Dowody nielegalne.....	1000
9.5.6.	Zarzut dotyczący uchybienia regułom postępowania.....	1002
9.5.7.	Dopuszczenie dowodu z urzędu	1004
9.5.8.	Ukierunkowanie postępowania dowodowego przez zespół orzekający.....	1008
9.5.9.	Niedowodowe środki ustalenia faktów	1011
9.6.	Dowód z dokumentu	1014
9.6.1.	Przeprowadzenie dowodu z dokumentu.....	1014
9.6.2.	Uzyskanie dokumentów od strony przeciwnej lub osoby trzeciej	1016
9.7.	Dowód z zeznań świadków.....	1022

9.7.1. Pojęcie świadka. Ograniczenia w przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadka	1022
9.7.2. Przesłuchanie świadka na posiedzeniu	1024
9.7.3. Zeznanie na piśmie (ang. <i>written witness statements</i>). Dwuetapowe przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka	1026
9.7.4. Problem przygotowania świadków	1030
9.7.5. Dopuszczalność odebrania przyrzeczenia	1033
9.8. Dowód z opinii biegłego	1034
9.8.1. Istota i rodzaje dowodu z opinii biegłego w postępowaniu arbitrażowym	1034
9.8.2. Biegli powoływani przez strony	1036
9.8.3. Biegli powoływani przez zespół orzekający	1037
9.8.4. Niezależność i bezstronność biegłego	1038
9.8.5. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego	1039
9.9. Inne środki dowodowe	1045
9.9.1. Oględziny	1045
9.9.2. Przesłuchanie stron	1046
9.9.3. Nienazwane środki dowodowe	1046
9.10. Prawnokarne mechanizmy mające na celu zapewnienie prawdziwości oraz rzetelności wyników postępowania dowodowego	1047
9.11. Czynności sądu państwowego w związku z postępowaniem dowodowym (art. 1192 KPC)	1050
9.11.1. Wniosek o udzielenie pomocy sądowej	1050
9.11.2. Przesłanki udzielenia pomocy sądowej	1052
9.11.3. Zakres pomocy sądowej	1054
9.12. Podsumowanie	1056
Część II. Środki dowodowe i współpraca pomiędzy państwami Unii Europejskiej w zakresie przeprowadzania dowodów	1059
Rozdział 10. Dowód z dokumentu	1061
10.1. Definicja	1066
10.1.1. Uwagi wprowadzające	1066
10.1.2. Rys historyczny	1069
10.1.3. Pojęcie prawa materialnego czy procesowego	1071
10.1.4. Nośnik	1072
10.1.5. Informacja (zawartość)	1077
10.1.6. Problemy związane ze składaniem dokumentu w sądzie	1078
10.1.7. Początek dowodu na piśmie	1082
10.1.8. Anonim	1085
10.1.9. Problemy związane z dokumentem elektronicznym	1086
10.1.10. Podpis	1090
10.1.10.1. Uwagi wprowadzające	1090
10.1.10.2. Podpis własnoręczny	1092
10.1.10.3. Podpis elektroniczny	1093
10.1.10.4. Uwagi wspólne	1096
10.2. Pojęcie i charakter prawny dowodu z dokumentu	1098
10.2.1. Charakter dokumentu	1098
10.2.2. Odpis	1098
10.2.3. Wydruk weryfikacyjny	1102
10.2.4. Wydruki stron internetowych	1105

10.2.5. Moc dowodowa.....	1107
10.2.6. Rodzaje dokumentów.....	1107
10.2.6.1. Uwagi wprowadzające.....	1107
10.2.6.2. Dokument urzędowy.....	1107
10.2.6.3. Dokument prywatny.....	1111
10.2.6.4. Dokument prywatny o mocy dokumentu urzędowego.....	1114
10.2.6.5. Dokumenty konstytutywne i narratywne.....	1117
10.2.6.6. Oryginały i wtórniki.....	1118
10.2.6.7. Inne podziały dokumentów.....	1118
10.3. Przeprowadzenie dowodu z dokumentu.....	1119
10.3.1. Dopuszczenie dowodu (wniosek, postanowienie, plan rozprawy).....	1119
10.3.2. Przeprowadzenie dowodu z dokumentu.....	1122
10.3.3. Obowiązek przedstawienia i złożenia dokumentu.....	1123
10.3.4. Badanie prawdziwości dokumentu.....	1126
10.4. Domniemania związane z dokumentami.....	1130
10.4.1. Domniemania wynikające z przepisów KPC.....	1130
10.4.1.1. Uwagi wprowadzające.....	1130
10.4.1.2. Domniemanie prawdziwości.....	1130
10.4.1.3. Domniemanie zgodności ze stanem rzeczywistym.....	1132
10.4.1.4. Domniemanie pochodzenia oświadczenia zawartego w dokumencie prywatnym od osoby, która go podpisała.....	1134
10.4.1.5. Problem domniemań w przypadku dokumentów w formie dokumentowej.....	1135
10.4.2. Domniemania związane ze szczególnymi rodzajami dokumentów.....	1137
10.4.2.1. Domniemanie z art. 17 KRSU.....	1137
10.4.2.2. Domniemanie z art. 3 KWU.....	1138
10.4.2.3. Domniemanie z art. 466 KC.....	1138
10.4.2.4. Domniemanie z art. 815 § 2 KPC.....	1139
10.4.2.5. Domniemanie z art. 3 PrASC.....	1139
10.4.3. Domniemania związane z podpisem elektronicznym.....	1139
10.4.3.1. Uwagi wprowadzające.....	1139
10.4.3.2. Domniemanie integralności danych.....	1141
10.4.3.3. Domniemanie dotyczące osoby uwidocznionej w certyfikacie.....	1142
10.4.3.4. Domniemanie dotyczące chwili złożenia podpisu elektronicznego.....	1143
10.5. Ograniczenia dowodowe.....	1145
10.5.1. Ograniczenia z KPC.....	1145
10.5.1.1. Uwagi wprowadzające.....	1145
10.5.1.2. Ograniczenia co do zastąpienia dowodu z dokumentu dowodem z zeznań świadków lub dowodem z przesłuchania stron.....	1146
10.5.1.3. Ograniczenia co do przeprowadzenia dowodu przeciwko osnowie lub dowodu ponad osnowę dokumentu.....	1151
10.5.2. Ograniczenia z JęzykPolU.....	1157
10.6. Przykłady.....	1158
10.6.1. Wyrok w systemie teleinformatycznym.....	1158
10.6.2. Elektroniczny protokół z posiedzenia sądowego.....	1159
10.6.3. Decyzja administracyjna.....	1161
10.7. Inne rodzaje dokumentów.....	1163

10.7.1. Dokument w postępowaniu gospodarczym	1163
10.7.2. Dowód z akt	1165
10.7.3. Pisemne zeznania świadka	1166
10.7.4. Dowód z dokumentu na odległość	1167
Rozdział 11. Dowód z zeznań świadków	1169
11.1. Istota dowodu z zeznań świadków	1172
11.1.1. Uwagi wstępne	1172
11.1.2. Pojęcie świadka	1172
11.1.3. Brak zdolności bycia świadkiem	1178
11.1.4. Świadkowie o szczególnym charakterze	1187
11.2. Sytuacja prawna i procesowa świadka	1190
11.2.1. Uwagi wstępne	1190
11.2.2. Obowiązki świadka	1190
11.2.2.1. Stawienie się na wezwanie	1190
11.2.2.2. Złożenie przyrzeczenia	1193
11.2.2.3. Złożenie zeznań zgodnie ze stanem faktycznym	1196
11.2.3. Uprawnienia świadka	1197
11.2.3.1. Uwagi wstępne	1197
11.2.3.2. Prawo odmowy zeznań	1197
11.2.3.3. Prawo odmowy odpowiedzi na pytanie	1200
11.2.3.4. Uprawnienia ekonomiczne i organizacyjne	1205
11.3. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka	1207
11.3.1. Uwagi wstępne	1207
11.3.2. Tryb przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka	1207
11.3.3. Ocena wartości dowodowej zeznań świadka	1214
Rozdział 12. Dowód z opinii biegłego	1217
12.1. Pojęcie i znaczenie dowodu z opinii biegłego. Uwagi wstępne	1221
12.2. Dowód z opinii biegłego w praktyce prawa cywilnego procesowego	1224
12.3. Status prawny biegłego	1230
12.4. Status procesowy biegłego	1238
12.5. Potrzeba przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Pojęcie wiadomości specjalnych	1242
12.6. Dowód z opinii biegłego na tle innych środków dowodowych	1247
12.6.1. Uwagi wprowadzające	1247
12.6.2. Dowód z opinii biegłego a dowód z zeznań świadka	1249
12.6.3. Dowód z opinii biegłego a dowód z dokumentu	1254
12.6.4. Dowód z opinii biegłego a dowód z oględzin	1260
12.7. Znaczenie opinii biegłego wydanej w innym postępowaniu	1262
12.8. Opinia biegłego a prywatna ekspertyza	1266
12.8.1. Pojęcie i moc dowodowa opinii prywatnej	1266
12.8.2. Znaczenie prywatnej ekspertyzy w procesie cywilnym	1272
12.9. Obowiązki biegłego	1276
12.9.1. Rękojmia należytego wykonywania obowiązków biegłego	1278
12.9.2. Złożenie przyrzeczenia	1280
12.9.3. Terminowość i rzetelność sporządzonej opinii	1282
12.10. Uprawnienia biegłego	1283
12.10.1. Uwagi wstępne	1283

12.10.2. Prawo do zaliczki na wydatki i do wynagrodzenia.....	1284
12.10.3. Prawo do wynagrodzenia a koszty prywatnej ekspertyzy	1290
12.11. Wyłączenie biegłego	1292
12.12. Odpowiedzialność biegłego	1294
12.13. Budowa opinii biegłego	1296
12.13.1. Zakres opinii	1296
12.13.2. Forma opinii	1300
12.13.3. Treść i struktura opinii	1304
12.14. Weryfikacja opinii biegłego	1311
12.15. Projektowane zmiany	1315
12.16. Dowód z opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego	1316
12.16.1. Dowód z opinii instytutu naukowego lub naukowo-badawczego	1316
12.16.2. Dowód z opinii opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów	1325
Rozdział 13. Oględziny	1329
13.1. Wprowadzenie	1330
13.2. Zagadnienia ogólne.....	1331
13.2.1. Istota dowodu z oględzin	1331
13.2.2. Klasyfikacja dowodu z oględzin	1333
13.3. Przebieg postępowania dowodowego, w którym przeprowadzany jest dowód z oględzin.....	1334
13.3.1. Zagadnienia ogólne.....	1334
13.3.1.1. Zainicjowanie dowodu z oględzin	1334
13.3.1.2. Dopuszczenie dowodu z oględzin.....	1335
13.3.1.3. Utrwalenie przeprowadzenia dowodu z oględzin.....	1335
13.3.1.4. Ocena dowodu z oględzin.....	1336
13.3.2. Połączenie dowodu z oględzin z innymi dowodami.....	1338
13.3.2.1. Uwagi wstępne.....	1338
13.3.2.2. Oględziny z udziałem biegłych.....	1339
13.3.2.3. Oględziny połączone z przesłuchaniem świadków	1340
13.3.3. Przedstawienie przedmiotu oględzin	1340
13.3.4. Miejsce oględzin	1342
13.3.5. Czas przeprowadzenia dowodu z oględzin	1343
13.4. Sytuacje szczególne	1344
13.4.1. Uwagi wstępne	1344
13.4.2. Dowód z oględzin osoby.....	1345
13.4.3. Dowód z dokumentu niezawierającego treści.....	1346
13.4.4. Dowód z oględzin w postępowaniu uproszczonym.....	1348
13.4.5. Oględziny w sprawie o ustanowienie służebności drogi koniecznej lub służebności przesyłu	1349
Rozdział 14. Dowód z przesłuchania stron	1351
14.1. Istota dowodu z przesłuchania stron.....	1352
14.1.1. Uwagi wstępne	1352
14.1.2. Pojęcie strony.....	1352
14.1.3. Dopuszczalność dowodu z przesłuchania stron	1356
14.1.4. Informacyjne przesłuchanie strony	1360
14.2. Przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron	1361
14.2.1. Przebieg dowodu z przesłuchania stron	1361

14.2.2. Ocena dowodu z przesłuchania stron.....	1364
Rozdział 15. Inne środki dowodowe	1367
15.1. Wprowadzenie.....	1371
15.2. Pojęcie innych środków dowodowych	1374
15.2.1. Uwagi ogólne	1374
15.2.2. Status dowodowy dokumentacji medycznej	1380
15.2.3. Zapewnienie spadkowe.....	1382
15.3. Środki przyrodnicze.....	1385
15.3.1. Uwagi wstępne.....	1385
15.3.2. Dowód z grupowego badania krwi	1386
15.3.3. Dowód z badania antropologicznego (ekspertyza dziedziczno-biologiczna)	1393
15.3.4. Dowód z badania stopnia dojrzałości dziecka po urodzeniu	1397
15.3.5. Dowód z badania zdolności do płodzenia.....	1399
15.3.6. Dowód z badania kodu genetycznego DNA.....	1400
15.4. Środki utrwalające albo przenoszące (przesyłające) obrazy lub dźwięki.....	1402
15.4.1. Uwagi ogólne.....	1402
15.4.2. Wydruki komputerowe. Niepodpisane kopie dokumentów	1406
15.4.3. Problem odpisów dokumentów.....	1411
15.4.4. Strona internetowa	1412
15.4.5. Środki dowodowe zawierające zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku.....	1413
15.5. Eksperyment sądowy	1415
15.6. Status dowodowy obserwacji w zakładzie leczniczym	1417
15.7. Problem wywiadu środowiskowego	1420
Rozdział 16. Współpraca państw członkowskich UE w zakresie przeprowadzania dowodów w sprawach cywilnych i handlowych	1425
16.1. Uwagi wprowadzające.....	1427
16.2. Źródła prawa.....	1429
16.2.1. Uwagi wprowadzające	1429
16.2.2. Katalog źródeł prawa	1429
16.2.3. Wzajemne stosunki źródeł prawa	1431
16.2.4. Podsumowanie	1436
16.3. Współpraca przy przeprowadzaniu dowodów na podstawie rozp. Nr 1206/2001	1437
16.3.1. Uwagi wprowadzające	1437
16.3.2. Zakres zastosowania rozp. Nr 1206/2001	1437
16.3.2.1. Uwagi wprowadzające	1437
16.3.2.2. Terytorialny i czasowy zakres zastosowania rozp. Nr 1206/2001	1438
16.3.3. Przedmiotowy zakres zastosowania rozp. Nr 1206/2001	1439
16.3.4. Organy uczestniczące we współpracy przy przeprowadzaniu dowodów.....	1447
16.3.5. Rekwizycja czynna	1452
16.3.5.1. Uwagi wprowadzające	1452
16.3.5.2. Wniosek o przeprowadzenie dowodu przez sąd wezwany	1453
16.3.5.3. Kontrola wniosku.....	1457
16.3.5.4. Odmowa wykonania wniosku.....	1462

Spis treści

16.3.5.5. Wykonanie wniosku.....	1464
16.3.5.6. Zakończenie udzielania pomocy prawnej.....	1478
16.3.6. Rekwizycja bierna.....	1482
16.3.7. Koszty	1487
16.4. Zmiany wprowadzone rozp. 2020/1783	1489
16.4.1. Uwagi wprowadzające	1489
16.4.2. Zasady przekazywania wniosków i innych zawiadomień	1490
16.4.3. Zmiany w zakresie bezpośredniego przeprowadzania dowodu przez sąd wzywający	1491
16.4.4. Przeprowadzanie dowodu przez przedstawicieli dyplomatycznych lub urzędników konsularnych	1493
16.4.5. Wprowadzenie nowych formularzy	1495
Indeks rzeczowy	1497

[Przejdź do księgarni →](#)